

29.04.2014

Sotep/5

5

Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain nojalla järjestettyjen kuljetuspalvelumatkojen asiakaskannusteista luopuminen

HEL 2014-005453 T 05 03 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, että vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen yhdistellyiltä kuljetuspalvelumatkoilta asiakkaalta peritään 1.9.2014 alkaen omavastuuosuus ja yhdistellyiltä matkoilta asiakkaan matkaoikeuksista kuluu yksi matka entisen 0,5 matkan sijaan

Esittelijän perustelut

Kunnan velvollisuudesta järjestää vaikeavammaisten henkilöiden kuljetuspalveluja niihin liittyvine saattajapalveluineen on säädetty vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentissa. Kuljetuspalvelujen sisällöstä, laajuudesta ja järjestämisestä on erikseen säädetty vammaispalveluasetuksessa. Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetustuki myönnetään sosiaalihuoltolain 20 ja 21 §:n nojalla. Kyseessä on harkinnanvarainen ja määrärahasidonnainen etuus.

Sosiaalilautakunta teki 4.12.2001 § 618 päätöksen vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelumatkojen välitystoiminnan ja matkojen yhdistelyn aloittamisesta. Matkojen yhdistelyllä tarkoitetaan kahden tai useamman samaan suuntaan ja samaan aikaan matkustavan henkilön matkan yhdistämistä samaan kuljetukseen. Samassa yhteydessä sosiaalilautakunta päätti myönnettävistä asiakaskannusteista.

Sosiaalilautakunnan vuonna 2001 asiakaskannusteista tekemä päätös on sisältynyt sosiaalilautakunnan myöhemmin tekemiin kuljetuspalvelumatkojen välitystoimintaa koskeviin päätöksiin vaikkakin asiakaskannusteiden sisältö on muuttunut.

Sosiaalilautakunta päätti 21.6.2005 § 404 kuljetuspalvelun välitystoiminnan kilpailuttamisesta. 21.6.2005 päivätyssä palvelukuvauksessa kuvataan asiakaskannusteet seuraavasti:

yhdistellyiltä matkoilta asiakkaan matkaoikeuksista kuluu vain 0,5 matkaa ja yhdistellyiltä matkoilta ei peritä omavastuuosuutta.

Sosiaalilautakunnan päättämät asiakaskannusteet eivät perustu lakiin. Ne olivat uuden toimintatavan käyttöönottoon liittyvä harkinnanvarainen Helsingin järjestelmään sisältyvä piirre. Asiakaskannusteet otettiin käyttöön asiakkaiden motivoimiseksi tilausjärjestelmään ja matkojen yhdistelyyn. Nykyisin kuljetuspalvelumatkojen välitys ja yhdistely ovat vakiintunut tapa järjestää helsinkiläisten asiakkaiden kuljetuspalvelu. Asiakaskannusteille ei ole enää sellaisia perusteita, joita varten ne otettiin käyttöön.

Pääkaupunkiseudun kunnissa (Espoo, Vantaa, Kauniainen) ei ole käytössä Helsingin kaltaista kuljetuspalvelumatkojen järjestelmää, joka mahdollistaa matkojen välityksen ja yhdistelyn. Missään pääkaupunkiseudun kunnassa ei ole käytössä kuljetuspalvelun asiakaskannusteita.

Vammaispalvelulain nojalla kuljetuspalveluja saa tällä hetkellä 10 524 asiakasta ja sosiaalihuoltolain mukaista kuljetustukea 4 915 asiakasta. Vuonna 2013 Helsingin Matkapalvelun kautta tehtiin vammaispalvelulain nojalla 597 621 matkaa ja sosiaalihuoltolain nojalla 122 952 matkaa. Vammaispalveluasetuksen nojalla suoritetuista matkoista 11 735 matkaa tehtiin yli vammaispalvelulain mukaisen vähimmäismäärän eli yli 18 matkaa/kk. Sosiaalihuoltolain nojalla suoritetuista matkoista 7 000 matkaa tehtiin yli sosiaalilautakunnan vahvistaman matkamäärän, joka tällä hetkellä on kahdeksan matkaa kuukaudessa.

Kuljetuspalvelujen vuoden 2014 talousarvioennusteen mukainen ylitysuhka on 1,6 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetustuen osalta on riski noin 1,3 miljoonan euron ylitykseen, mikä edellyttää kuljetustuen asiakasmäärien ja matkamäärien kriteereiden uudelleen arviointia.

Vammaistyön tulosbudjetin raamissa pysyminen tänä vuonna ja palvelujen turvaaminen myös tulevaisuudessa edellyttävät toimenpiteitä kustannusten kasvun hillitsemiseksi.

Vammaistyön palveluista suurin osa kuuluu kunnan ehdottoman järjestämisvelvollisuuden piiriin, jolloin ne muodostavat asiakkaille subjektiivisen oikeuden palveluihin.

Esitetyllä muutoksella sosiaali- ja terveystalouden menojen arvioidaan alenevan noin 560 000 euroa vuositasolla.

Esittelijä

virastopäällikkö

29.04.2014

Sotep/5

Matti Toivola

Lisätiedot

Tuula Poikonen, Vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
tuula.poikonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1 Sosiaalilautakunnan pöytäkirja 4.12.2001 577§ sekä esityslistalta Helsingin matkojen yhdistely- ja kuljetuspalvelujen kriteerit
- 2 Liite 2 Sosiaalilautakunnan pöytäkirja 21.6.2005
- 3 Liite 3 Ote sosiaalilautakunnan kokouksen 21.6.2005 404 § liitteestä